

Liber georgicorum

<https://hdl.handle.net/1874/342810>

5
Cuius virtus esse ostendit & aliis non apparet sed rectissime
magister Divinus

Virtus creatur & temperatur veluti mulier & ducatur marito

Liber georgicorum

Nicolai de valle

Trin. panam. brotloff

est fragilis etiam que non nisi lacte fuit
In campo fuit canis & alios ob
Vires munda nona pro fuit ostendit qua
Quinque credit nulli hinc fuit vid
Vires ostendit & a nullo hinc videtur
Ista clausura fuit in fuit quod fuit videtur
Vires & ostendit fuit & munda nona
Dape nunc fuit hinc fuit fuit hinc fuit
Vires hinc fuit hinc fuit hinc fuit
Ista clausura fuit hinc fuit hinc fuit

Dape nunc

Dia. III. Pont. Mar.
Nicolaus de valle

Si vacat enea rerum dignissime presul
Grataq; sint animo carmina nostra tuo.
Perlege que quondam dulci modulatus auens
In latios ausus vertere greca modos
Alseri inspicias Thimerae kae erga poete
Grecia quo quondam floruit bessobo
Hec fuerant. fateor. plectro meliore canenda
Hic opus ingenij quippe senilis erat
At quia non nullos tam magna superbia vates
Elevat. ut nullo greca in honore putent
Sum tamen hoc ausus bis septem ⁊ quattuor anni
Dum mea labuntur lustra trabente dea
Sumplimus ⁊ tenuis grecorum e fontibus haustus.
Mixtaq; cum greco lingua latina fuit
Quicquid id est ad se vatium clarissime vates
Mixtimus es clarior non. minor ipse deo
Suscipe ⁊ bessiodum placido complectere vultu
Hic quoq; iudicio stetq; cadatq; tuo

Excitat. alter enim segnis cui vita manebat
 Alterius spectans cumulos mora nulla bouesq;
 Jungit et impresso terram diuertit aratro
 Sine domum curat: siue inserit alter: ad artes:
 Uicinum vicinus agit. laudabilis hec est
 Pugnandi ratio. fugienda sed altera. sub qua
 Inundet aut figulis figulo vel egenus egeno
 Sine faber fabro. dulcisq; poeta poetę
 Hęc mea dicta precor toto cape pectore perla
 Nec te crebra foro speculantem iurgia vulgi
 Auocet a studijs pugnandi inimica voluntas
 Nemo forum sequitur. quem non fouet annua messis
 Et bene clausa domi cereris gratissima dona
 Hęc querenda prius de hinc si vacat i pete vulgus
 Et fora in alterius rebus certamina pone
 At non illud ages iterum germane. quod olim
 Ausus es insoelix. litem hanc data iura resoluunt
 Scis. quondam inter nos prima est partita facultas
 At tu nil iusta multum plus parte vereris
 Tecum cfferre rapax. corruptus munere iudex
 Ille tuo est. sub quo tota hec sententia pendet
 Ignarus. non nouit enim q; dulcius. aut q;
 Sit medium toto. melius. seu viuere malua
 Utilius. quantum dulci seu viuere porro:
 Hos veterum victus occultauere superni
 Inq; polo retinent coelestes. tempore quorum
 Sat fuit vna dies tenui exercenda labore
 Vna quiescenti tibi de hinc alimenta parabat
 Annua. tunc poteris temonis roborata fumo

figulis
 32
 alio

artes
 angelus

(in)

vna
 fello

Poppley
 bocky
 sup m

ad
 dda
 dda
 dda

Exploranda dare. 7 nulli iuga curua premebant
Terga bouum. nullum hemionoz sensere laborem
Hos voluit faciles viuendi abscondere mores
Fra iouis. cum se deceptum fraude promethei
Sensit 7 illius causa mortalibus auxit
Curarum moles subreptumq; abdidit ignem
Reddidit hunc iterum terris curuaq; latentem
Subripuit serula cauto puer ille tonanti
Iapetionides. iacto qui fulmine gaudet
Zusit fraude sua. subitam tamen arsit in iram
Hec pater effatus nubis collector aquosq;
Iapetionide cuius prudentia cunctos
Consilio excellit magnum spreuisse tonantem
Arte tua gaudesq; dato mortalibus igne
Heu nociture tibi generi nociture futuro
Tale mali genus excutiam quo pectore toto
Exultent homines cupidi sua damna ministrent
Subisit fatus diuum pater atq; hominum rex
Vulcanum aspiciens atq; illi talia mandat
Vade celer speciem e terra mixtoq; liquore
Confice mortalem cui vocem 7 robor a iunge
Sitq; ea virgineę celestis imago puelle
Quam sibi quisq; velit. dea quam doctissima *pallas*
Instruat: 7 varias percurrere pectine telas
Adiciat capiti facilem venus aurea formam
Curet vt assidua stimolata cupidine corpus
Fallacemq; addat mentem 7 fallacia verba
Interpres superum victor cyllenijs argi
Dixerat. imperio iouis annuit equa voluntas

Callala q' breuis d' q' d' h' q'

*Procedo h' d' d' p' p'
et d' h' p' p' p'
m' h' h' h' d' d' h' p'
et d' p' h' h' h' p'*

Coelicolum: exemplis fingis vulcane puellam
Virginis ora deę similem. quam glauca minerva
Cinxit. 7 ex omni fulgentem parte poliuit
Huic etiam charites. etiam celeberrima pitbo
Aurea candenti posuere monilia collo
Effuseq; comas horę de flore coronam
Vernali tribuere deę: tamen attica pallas
Illam precipuo forme decorauit honore
Et superum interpres victor cyllenius argi
Fallacem attribuit mentem 7 fallacia verba
Sic pater altitonans diuino iusserat ore
Quando quidem dederat sua munera quisq; deorum
Mercurius merito pandoram nouine dixit
Exitiale malum mortalibus 7 fera pestis
Postq; autem tantos confecit iuppiter astus
Mercurium ad magnum iubet ire epimethea. dono
Cui ferat hanc. qui nil veritus precepta promethei
Cepit. 7 accepto nouit sua damna epimetheus
Nam prius humano generi secura manebant
Tempora nulla mali species aut cura laboris
Morborumq; genus. tristem qui funeris atri
Corripuere viam. quibus omnis frangitur etas
Vincere dulce fuit. quadam sed tegmen ab vna
Dum pandora leuat. totum exilire per orbem
Curarum infestę effigies. spes sola remansit
Intus 7 elabris ima sub parte reledit
Obstitit impositum nam tegmen abire volenti.
Sic qui fulmen agit nubis collector aquosę
Iusserat. innumeręq; etiam mortale vagantur

22. f. obeliter pallas
coronas et in d. et
est qd
p. p. o. m. d. a. p. u. g.
p. l. o. d. u. o. d. f. d. o. m. g.
p. o. m. d. p. h. d. d. d.
2004

Per genus infanda spes. quibus equos. 7 omnis
 Terra infecta ruinet. morbi noctesq; diesq;
 Sponte sua sine voce ruunt. namq; ab ioue summo
 Ablata est illis quęcunq; potentia fandi.
 Sic impune parens offenditur ille deorum
 Si vacat o frater si non audire recuses
 Ordine plura cana m. genus immortale creatum
 Nec mortale simul credendum est. aurea primum
 Secula dū superi totum sparere per orbem
 Tempore quo coeli imperium saturnus habebat
 Tunc homines diuini vivebant more. nec illos
 Anxia curarum molcs operumq; labores
 Lassabant. aberat tristi cum mente senectus
 Semper 7 in valido regnabant corpore vires.
 Nulla mali labes. conuiuialęta placebant
 Dors similis somno fuit. atq; vberima tellus.
 Omnia liberius nullo cogente ferebat
 In commune bonum. nec quisq; inuidit habenti
 Quam foelix eras. erat omnibus vna voluntas
 Et taciti letos soluebant pectora in vsus
 Aurea postq; hominum paulatim defuit eras
 His pater altitonans meritos adiunxit honores
 Sub terris habitare dedit. qui numina facti
 Et genus humanum sanctę quoq; iura tuerentur
 Iusticię. tenebris circumfusisq; peragrant
 Terrarum fines. 7 opes mortalibus augent
 Proxima successit terris argentea proles
 Auro deterior sensusq; 7 moribus impar
 Tunc sibi quisq; sue fecere sub vbera matris
 Ocia mortales. paulatim adoleuit in annos

*vplg #
 moia seare poythp ora
 gente fad foy v mune
 istaq; tracta huc mltis
 fanda vomeaby ppe debet
 ad fad Contatly abio
 nullo copte acate orlo
 os fctq; hndtmax faya
 legat. Antkion nulli
 flicbat vna tolloni
 nec signa qud amfctio
 lenit tad fap erat
 d m d d q r d d p d d
 fclly vna libing nullo
 fctat q r d d*

Ingenij rude principium quo decolor etas
In proprijs etiam laribus rude pectus agebat
Aucta tamen postq̄ ad summum peruenerat etas
Uiuendi breuius spacium fuit anxius ardor
Curarum incumbens aderat. quas improba mentis
Gaudia fecerunt. alterna iniuria nunq̄
Destitit. ⁊ nulla in superos reuerentia nullos
Sacrorum ritus etas argentea vidit.
Hanc deus extinxit meritam flammatus in iram
Postq̄ hominum occuluit argentea secula tellus
Non tamen illorum sine nomine vita recessit.
Sub terrisq̄ dei sedes coluere secundas.
Tercia post illam successit aenea proles
At nihil argento similis oriadumq̄ creata
Sanguine dura quidem robustaq̄ pectora tendens
Tota feri misero martis seruebat amore.
Nulla quies illi. nullum ius durior etas.
Ipsa adamante fuit vultu metuenda superbo.
Cui nunq̄ inuictum robur fortesq̄ lacerti
Defuerant humeris. tunc crea tela domusq̄
Omnis in gre labor. non ferri emerferat vsus
Hec autem pprio proles consumpta furore.
Ad gelidi loca nigra ditis sine honore recessit
Et quamq̄ extiterit inuicto robore ab atra.
Morte tamen victa est solis lumenq̄ reliquit.
Postquam autem occulta est et aenea corruit etas.
Quarta fuit soboles melior cui plurima toto.
Iusticie herebant animo precepta verendę.
Diuinum genus heroum primumq̄ vocari

4

Semidei immensos illi potuere per orbes
Hos insanus amor martis bellique nefandi
Ardoꝝ. agenoride semptem prope moenia cadmi
Edipodeꝝ imperij causa consumpsit. ⁊ alti
Hos maris vndisonij fluctus. cum pargama classes
Argolicę peterent. vbi pallida mortis imago
De super incubuit. dum iusto vlciscitur ense
Tindaris. hos etiam toto diuisit ab orbe
Iuppiter. et vite melioꝝem tradidit vsum
Elysiosq; dedit colles habitare profundi
Littus ad oceani. foelix ⁊ sancto propago
Hic vbi vernat humus. vbi dulcia poma quotannis
Ter gremio effundit nutrix vberima tellus
Ostendunt non me quinta cum stirpe creassent
Fata. sed ante mori seu post licuisset oziri.
Ferreā nunc etas. quam curę et mille labores
Nocte dieq; premunt. paulatinq; illius instant
Exitio. sic dijs placitum. sed prospera tanto
Fata etiam venient aliquando in turbine rerum
Nec minus hęc infanda hominum delebitur etas
Cum matura annis illorum tempora cani
Inficient crines natis nec vt ante parentes
Nec patribus nati similes nec hospite tutus
Hospes erit. sanctum corrumpent foedus amici
Et furet arma ciens inter discordia fratres
Viuēt honoris inops hominum properata senectus
Nec pudor: effractus senio obiurgare parentes
Infoelix soboles. legem ⁊ pꝛęcepta deozum
Nescit: ⁊ inualido non hęc alimenta parenti

Iusta suo reddet. quid enim quod iniqua rapaces
Appetent usque manus viresque et inoenia narrem
Alterna deleta manu. iurataque fallent
Munera iusticie nulli tribuentur honores.
Pulsa gemit bonitas. illum venerabitur orbis
Cui mala mens suadet fera crimina tota iacebit.
Tota quidem orbatu tecum reuerentia vultu
O dea iusticie. soboles en improba ledet
Si probus vllus erit. quem contra insurget iniqua
Voce furens factum affirmans. alitrixque malorum
Inuidia incedet fatali turbida vultu
Protinus humanas sedes astra relinquet
Diua suos pariter tendet reuerentia cursus
Ad superos nitido velataque corpus amictu
Mille recedentes ille mortalibus egris
Non cessanda tamen rerum mala semina linquent
At nunc te moneam quod sapiens omnia iudex
His intende animum. sed quid iuuat ista monere
Stultus maiori quicumque resistere temptat
Uincitur. et magno poenas subit inde pudore
Sic ego sum tanquam volucris quam prenderit astur
Parsaque sublimes agitur philomena per auras
Hec dolet in foelix ungui trassita recuruo
Quam contra horribili raptor sic intonat ore.
Quid misera exclamas. te multum fortior astur
Te premit hic adsis quo te meus egerit ardor
Et quod bene suaue canas mihi coena futura es
Si lubet aut dimissa iterum remeabis in auras
Sic fatus tacuit pennatus et impiger astur.

Tu modo iusticiam cole. nulla iniuria perse
Tecum habitet. fatale gerit secum illa nec illam
Illus amat. nisi mens cui vilis et improba surgit.
Vir bonus hanc inferre timet siq; intulit acti.
Penitet. et magno contristat corda dolore.
Est via iusticie melior: qua vincitur omnis.
Omnis ad extremum veniens iniurius ardor.
Quid dicam q; numq; aliquid dementia noscit
Hi modo passa prius. si qui mala iura ministrat.
Peierat: et tandem dementi panditur error
Eripe iusticiam corruptus munere iudex.
Ius violat: dolet hec et nulli visa per urbem
Tristis it. et lachrimas penam mortalibus orat.
Qui violant iura et recti sacra federa rumpunt.
Terum ubi iusticie sancti seruantur honores
Iudicioq; pares et ciuis et advena pendent.
Ubi viget: augetur soboles: pax leta vagatur
Pax iuuenum nutrix. nunq; his fatalia bella.
Preparat: altitonans nullis in rebus egestas
Imminet. in quenq; nulla est offensio. dulci
Quos iuuat interdum genio alleviare labores
Terra quibus large fundit sua semina et alte
Montibus innate mittunt sua munera quercus.
Glandifere in summo. media tamen arbore nullant.
Undiq; apum ingentes acies. vestemq; ministrat
Lanigere pecudes. per se magis omnia florent
Non his externas merces vehit ardua puppis.
Omnia dat tellus. quid enim q; iuncta marito.
Et patribus similes emittit femina parcus

Handwritten notes in a cursive script, likely a commentary or marginalia, written in dark ink. The text is partially obscured by the main text's bleed-through and is difficult to decipher fully. It appears to contain several lines of text, possibly starting with 'Hic...'

106

Non datur hoc quibus illa placet violentia iuris
 Hos ad supplicium vocat alti cura tonantis
 Sepe subit poenas plebs tota miserrima tantum
 Unius ob noxam pestis furit atra per urbem
 Et male suada fames paulatim deficit omne
 Vulgus & euacuus ostendunt tecta penates
 Foemina nulla parit sic lenit iuppiter. erga
 Quos malefacta iuuant qui si modo forte cruentum
 Diligē exercēt studium. mora nulla sinistro
 Marte cadunt: vel si potius iuuat ire per alcum
 Illorum in medio submergitur obruta puppis
 Vos igitur qui iura datus conuertite mentem
 Ad tales hominum poenas. diuina potestas
 Mortales circumuolitans videt improba quorum
 Iudicia emergunt multorum in damna deumq;
 Ignorant monitus. genus hi mortale pererrant
 Innumeri tenebris circumfusiq; tuentur
 Iusticie sacra iura domant genus omne malorum
 Illa quidem virgo est supero ioue nata parente
 Nomine clara suo sed tuq; verenda deorum
 Quam si quis violet lachrymans sua fata parentes
 Id iouis ante pedes & lamentabile fundens
 Humanos queritur mores ac debita poscit
 Supplicia in populos. tu index causa malorum
 Qui violas sacra iura deq; iam dirige mentem.
 Jus cole. in alterius te nulla pecunia vertat
 Damna. nocet sibi qui cuiq; nocet. & male suadet
 Ille tibi in quenq; si quis male iura ministrat
 Cuncta videt pater omnipotens. & quod tibi tecū est

vto deq; triad m d d imp
 fud dignu qm
 de duanis adic q frat
 deulis q sub p hanc
 esse de lorig

Qui pro marte s h ad
 10 uer p d

Dat p m s q m p h ad ope
 eat p m s p a q q d d
 p m s p h q m d v o u d
 q q u o r d s d a d m a s p i
 illata

v d e m s t q q u i q u d q l i c e t
 m i n i s e i z u p t q t a n d e m
 m i t e m c u i q d e s t i t a t
 m r m u i d h e r p h b q d a d
 d a d n a . q m a n c a t n o r u o

O iudex modo si libeat speculatur ab alto
 Nil latet hunc. aut hoc quales tribuantur honores
 Justicie in populo. quam non ego pectore toto
 Nec mea progenies coleret postq[ue] orbe sub isto
 Spreta iacet bonitas tuis iniuria vincit
 Inuito ioue ni fierent. hec accipe frater
 Hec animo meditare iniustum pone furorem
 Jus quoq[ue] frater ama. sine quo genus omne ferarum
 Credimus alterno certatim corpore pasci
 At nos instituit vite[m] melioris origo
 Jura dedit pater omnipotens. ea pectore toto
 Si quis habet. decus eternum pia premia reddet
 Iuppiter affligit si quis pro teste vocatus
 Peierat. ac merito pensatur culpa nocentis
 Supplicio. offendens ius ille offenditur vna
 Ex quo obscura quidem nulli quoq[ue] cognita surget
 Posteritas. iusto de sanguine nata propago
 Clara caput tollet patrio servata decore
 Hec quoq[ue] que referam stultissime concipe frater
 Quam facile innumeras viciorum amplectimur artes
 Haud pcul illa habitant. brevis est via qua sit eundum
 Est via virtutis contraria. sudor anhelus
 Hanc sequitur. que se scopulosis ardua clivis
 In longum prorumpit iter. riger aspera primo
 Ingressus lenis est postq[ue] alta cacumina tanges
 Optimus hic sese qui novit cuncta magistro.
 Prospiciens rerum fines meliora sequutus
 Dignum laude virum parentem recta monenti
 Credimus. ille tamen sibi qui non consultit. aut qui.
 Alterius precepta fugit vir inutilis extat.

Invidiosus
 Labios
 Invidiosus
 Invidiosus

Invidiosus
 Nescend[um] est 2 m[od]o s[er]v[er]e s[er]v[er]e
 No[n] s[er]v[er]e s[er]v[er]e
 No[n] s[er]v[er]e s[er]v[er]e
 No[n] s[er]v[er]e s[er]v[er]e

Invidiosus
 Invidiosus
 Invidiosus
 Invidiosus

17 fura 2 arista 2 yan
17 fura 2 arista 2 yan
no x fura 2 yan

Ergo age frater ades generoso e sanguine perse
Neu fuge fraternos montes. operare laborem
Inuideat tibi dira fames. spicaq; recenti.
Alma ceres ornata caput sua dona ministrer.
Sic tibi plena domus. segnem crudelis egestas
Opprimir. hunc homines odio superiq; sequuntur
Torpenti similem fuce. cui spicula surgunt.
Horrida. distensum q; fauis consumit edendo.
Semen apum. piger ipse sedet. vitatq; laborem
Tu modo curam operi q; tum potes adijce frater
Horrea sic rumpunt melles sic copia rerum.
Sic pecus augetur. sic tu mortalibus aut diis.
Gratus eris. segnes animos et inertia corda
Oderunt. operi laus est imponere curam.
Turpe sed huic prohibere manus. incumbere labori
Forstian ad studium torpencia pectora vertes
Dum partas ostendis opes. virtutis adeptus
Nomen. et eternum laudis decus. vtere queso
Arte. para victum. violare aliena nefandum est:
Fac superis equandus eas. incumbere labori
Nec pudeat. pudor hic multos inhonestus egentes
Secum habet. auget opes fiducia. q; melior res
A superis non vi. proch rerum insana cupido.
Proch animis infusa lues. iam nulla pudoris
Cura iacet passim longe post terga relictus.
Tu coleris duce te paulatim corrumpit ille
Dijs inuisus homo. cui mens intenta rapinis.
Inuigilat. neq; enim semper felicia durant
Nec minus omnipotens pennis affligit eisdem
Qui seruum offendit. vel qui sanctissima frangit

17 fura 2 arista 2 yan
17 fura 2 arista 2 yan

Foedera amicicie, seu qui cum coninge fratria
Non paueat infandos coitus fraternus adulter
Vel qui in pupillos audeat vium ferre nefandam
Vel qui in longena confectum etate parentem
Horribili voce insurgit, viroq; abstinere illi
Uerbera, non impune tamen, stat poena nocenti
Post obitum, de pone igitur tam falsa superbe
Mentes consilia, et melioribus vtere queso
Lure pio venerare deos, his tempore in omni
Et munde et pure liba cum clara nitescet
Solc dies, aut cum nox circumfusa tenebris
Abscondet terras casto torrenda sub igne
Hostia mactetur, hymnos canere, tura ministra
Ut tibi dis fauerant immensaq; copia rerum
Hinc tibi nascatur, multis vt egentibus ipse
Subuenias non vt viuas germane rapinis
Conuiuas inter si vis discumbere, amicus
Non hostis veniat primum vicinia, nam si
Aduersum quicq; acciderit de more repente
Primum illa accurret, que si sine vestibus esset
Auda etiam veniet, quod non tibi sanguine iunctus
Non ager, iste sibi vestes atq; omnia ponet,
Improba damnosa est vicinia, sed proba si sit
Utilis, hec igitur cupienda est pectore toto
Tanq; laudis opus, neq; enim lamenta refundes
Amisisse bouem, proba si vicinia tecum est
Acceptum metire et eodem pondere reddere
Vicino tibi vt hic iterum succurrat egenti,
Res male parta mala est damnosaq; semper ab illa
Ergo caue, nec te vincant in amore sodales

Ad deum hinc mitta
Prata primo frat
hiff dant ut fuytos
et popit et inod
daponit et dano
aliquas res alio
in aduofodia
go h c itate vi
Genas expmo
od q pigneli casto
primas libato fote
et putoe ded dact
gubelle daga puf
ffigide Opumate
fratit
Hic dunt q; b; et p
his longe videri est
interdia q; aliquo
fagaine gunde abun
Altra manu in
altora glande hinc
mpb; v viny, est
Hic refone al mone
dampid grandis

Quod daf et alia
ff. de p. ca. p. man
No. d. q. 2. m. m. m. m.
qu. i. p. p. m. m. m. m.
ind. qu. d. d. d. d.
ff. de d. m. l. d. m. p. p. p.
v. d. m. v. p. p. p. p.

Illum adeas qui te. fac mutua munera reddas
Sponte datum capias. scelus est letale rapina
Quicumq; z si magnum aliquid largitur amico
Ztatur. quicumq; iacit de fronte pudorem
Et rapit alterius quicq; intima turbat amici
Visceraq; z mentem cui vis illata rapine
Abde parum paruo: paruo superadde pusillum
Fict z hoc magnum. in foelix pelle tur egestas
Si modo rem cumules. homine nec lebit habere
Euncta domi. nocet esse foris: q; dulce bonumq;
Presens accipere atq; absente carere molestum est
Tunc bene potandum tum plena effundit ab alio
Uina cadus. tunc parcus eris cum parte lyens
Decluit e media. sed cum declinat ad limum
Spumantes iterum cyathos z pocula sume.
Quicquid polliceare homini seruetur amico
Si quicq; cum fratre tibi est testem ad ixe rebus
Subidens. nocuit non credere. credere semper
Ne ve tuam alliciat meretrix caue foemina mentem.
Rem totam vorat illa nimis dum blanda videtur
Heu q; damnosum est mulieri fidere cuiq;
Rem patris acceptam melius fouet vnicus heres
Auet z hanc. at tu plures in morte relinque
Ex te ortos. nam plura pater saturnius illis
Attribuet. sed te siccus tangit habendi
Arbor. adhuc. fragilisq; placet tibi gloria rerum
hec age que moneam z varios operare labores

Liber secundus de agricultura

Um coelo emergunt sublimes ab ach lantide natę
Pleiades truncanda ceres. morientibus illis

ff. de h. e. d. m. v. m. m. m.
ff. de h. e. d. m. v. m. m. m.
ff. de h. e. d. m. v. m. m. m.
ff. de h. e. d. m. v. m. m. m.
ff. de h. e. d. m. v. m. m. m.
ff. de h. e. d. m. v. m. m. m.

ff. de h. e. d. m. v. m. m. m.
ff. de h. e. d. m. v. m. m. m.

an. et. h. o. l. i. a.
V. d. m. l. d. m. p. p. p.
v. d. m. v. p. p. p. p.

ff. de h. e. d. m. v. m. m. m.

Mitte in aratra boues latitare ea sidera dicunt
 Eliginti totidemq; dies. annoq; voluto
 Apparent iterum. maturam incidere messem.
 Rursus et incipiunt dentata falce coloni
 Hanc legem agricolae atq; habitantes littora seruant.
 Aut qui pingue solum ^{et ad} vallosq; tecta tenerent.
 Nudus ara. nudusq; serc et mete corpore nudo
 Si tempestiuos agrorum ducere cultus
 Augeriq; illos magnis successibus optas.
 Ne ve aliena ^{per te} roges interdum pauper egenus:
 Quod si ad nos supplex iterum fortasse redibis
 Non iterum dabimus. iuuet exercere labores
 Improbe quos inter mortales diua potestas.
 Sortita est ne tristis inops cum coniuge mesta
 Aut cum natozum misera comitante caterua.
 Eluctum a vicino rogites. dare negligit iste.
 Bis seu ter fortasse dabit. de hinc si petis vltra
 Proficies nihil: at tu plurima verba refundes
 Orabilisq; iterum frustra tamen. artibus vt te.
 Jam pridem admonui inuigila atq; incumbere labori.
 Dira fames procul hinc abeat: tua debita solue.
 In primis tibi ^{primo} conde domum precioq; ministram
 De hinc eme: quam posses custodem adiungere bobus
 Pone domi quantum toto tibi sufficit anno
 In rebus spes est alienis irrita. nam si
 Hic dare forte neget. tu semper pauper egebis.
 Tempora labuntur operum quoq; deficit vsus.
 Ad cras rem deferre nocet. nunq; horrea nunq;
 Implet iners. aut qui tempus producit. habenda est
 Cura operi. tunc turgescit opus. mala mille molestant
 B iij

Affligunt hominem. cui seigne et inutile corpus
 Cum bene se posuit rapidi vis ignea pbebi
 Nec pater omnipotens fecundis imbutus ether.
 Desilit in terras et languida membra resumunt:
 Jam pridem amissas est iud in tempore vires.
 Nam breue sol hominum supra caput astat ab alto.
 At de nocte magis currus exercet agendo
 Tunc operum multo ante memor discinde securi
 Siluam iucorruptam. tunc germina desinit arbor.
 Fundere. datq; suas volitare per aera frondes
 In tres tende pedes ^{lapis} mortaria: contineat tres ^{mortaria et}
 Pistillus cubitos: pedibus quoq; confice septem ^{mortaria}
 Lemonem. qui si fuerit protentus in octo. ^{anno ay pbbor}
 Hinc tibi malleolus crebros formetur in ictus ²⁷⁰⁰⁰⁰
 Palmarumq; trium rota sit. varijsq; repone
 Ligna ^{operata} extincta modis. validamq; in montibus altis
 Quere vel effuso campi super equore primum
 Ac stiuam compone manum qua firmet arator
 Lemoni cuneis dentaliq; alliget imo
 Torqueat et fortes illa durante iuuenos
 Binaq; preterea tectis seruentur aratra.
 Sic melius. nam si casu discinditur vnum
 Restat ad huc ^{in pte} aliud validos agitare iuuenos.
 Lemonem ^{ex oleo} ex vlimo. viridi seu confice lauro
 Stiu sit ex prino. dura dentalia quercu.
 Duc in aratra bouem nono qui viuat in anno
 Apra etas operi matura est. franget aratrum
 Bos iuuenis. minitans iuuenili prelia cornu
 Et rixam exacuens opera imperfecta relinquet
 Quere quater decies ^{fractur} annorum etate bubulcum

In omni ay b. eff. d.
 Inq; in 2 finis qualibet
 Inq; p arbor quod d
 Inq; in 2 finis

Inq; in 2 finis

Quadrifidus panis d. in die d. p. b. p. b.
Quadrifidus panis ⁊ offellas celsus in octo

sub aratro
Sic tibus huic recto sulcabit vomere terram.

sub aratro
Si maturus erit. studium intermitteret arandi

sub aratro
Junior. aspiciensq; pares etate colonos

sub aratro
Ibit ad hos ludosq; ciet lasciuia iuuentus

Ergo non melior iuuenis nec semina verſe

Sparge humi: quantum terre mensura requirit

Contemplare etiam cum grus e nubibus altis

Assiduos agit at clangores: nunciat imbrem

Venturamq; hyemem tempusq; indicit arandi:

Angit ⁊ illius mentem cui nulla boum spes

Tunc redeant feni plene ad præſepia tauri

Tunc proprios operare boues ⁊ plauſtra. ſed inquis.

Non habeo. dabit hic. facile petere atq; negare.

Dentis inops alius. quid enim componere currum

Tunc volet ignarus non nouit q̄tus in illo

Sit labor ⁊ centum compagibus inſita ligna

Quæ debent multo ante domi prouisa reponi

Præterea cum tempus adest reſcindere campum

Fortius inſiſtas operi exercere ministros

Nam vertenda duplex tibi ſicca atq; humida tellus

Uere nouo veniant celeres ad aratra iuueni

Fertilis ⁊ grauida culmus procumbit arista

Ne te decipiat cum ſemina colligit etas

Sit nona cui ſtudeas tellus nec aratra quotannis

Terra recens large natis alimenta parabit

Plutonem in primis venerare atq; annua ſacre

Vota referit cereri cum ſtiue innixus agendo

Incipis exercere boues ſtimuloq; fatigas

Sic immenſa tibi ſurgent ceralia dona

Semina cum terre committis. pone sequatur
Seruulus: atq; aibus rastro fata lecta recondat
Optima crede iuuat rerum prudentia cunctos.
Leditur aduerso qui negligit omnia fato
Si sit pingue solum: grauide inclinatur ariste.
Fclicesq; operum successus a ioue summo.
Hinc capies. neq; sub rectis extendit arachne
Fila. sed immense replebunt horrea messes
Tunc gaude 7 cani florentia tempora veris
Letus agas. cum te cassum crudelis egestas
Aspicit. 7 parto turget domus. atq; aliena
Nec tibi non opus est. tua pluribus adiumentum
Fit sterilis tellus medio versata sub estu
Hincq; solo residens imas falcabis aristas
Auerfos religans culmos tenuisq; sequetur
Spes vite. pauci te mirabuntur ab agris
Parua sub exiguo referentem farra canistro
Difficile interdum mutabile noscere tempus
Nobilis 7 varia est alti natura tonantis
At si tardus aras tardus tibi solus amanti
Afferet auxilium si largis imbibus ether
Tres noctes totidemq; dies non cessat ab alto
Donec repleat validi vestigia tauri
Tempore quo querna residens sub arboze coccyz
Ecululat: gaudentes hominum mortalia corda
Etere sub aprico. sic tardus forsitan eques
Qui tempestiuo diuertit vomere terram
His intende animum nec florida tempora veris
Te lateant. glacialis hyems tibi cognita surgat
In qua incumbendum est. nec te vlla taberna moretus

Aut narrata loco sub aprico fabula tardet
Dum frigent alij vir rem tamen impiger auget
Surge igitur. nec te paupertas opprimat illo
Tempore. dira fames tenues facit esse lacertos
Elatosq; pedes: et crura tumentia multo
Sanguine. segnis inops. et spe suspensus inani
Inclinat mentem sceleri. et meditetur iniquos
Unde paret victus. hominem spes nutrit egentem
Irrita cui nihil est et tota luce vagatur
Dum media elapsa est estas: properate ministri
Condite dic calullas nam semper non erit estas
Aiano mensem dictum caue. nubibus ille
Letalem bobus glaciemq; et frigora ducit
Tracius insurgit boreas. et turbine facto
Disturbat maria ac campos siluamq; sonantem
Allicomas quercus annosq; roborata pinus
Diruit ex alto et valles iaculatur ad imas
Siluarum auditur fragor vndiq; sed fera duos
Arrigit ipsa pilas caudamq; in cruribus angit
Quin etiam quibus est nullis densissima pellis
Perforat ille quidem setosq; pectora transie
Nec se defendunt dura sub veste iuenci
Et misere algescunt hirsuto crine capelle
Uincit ouis boream instantem fulcoq; repellit
Tegmina lanarum. sed non obsistitur illis
A senibus: curuo facit hos incedere collo
Non tamen ad teneram penetrat boreale puellam
Frigus. at illa domi cui nondum nota libido
Matris apud chari gremium sedet. atq; hiemales
Non sentit glacies et tota nocte quiescit.

Atq; oleo teneras interdum perluit artus.
Tum polypo durum est gelidis habitare sub vndis
Nec videt vnde sibi venetur in equore predam
Alleuetq; famiem. proprios tum deniq; in artus
Uertit atrox rabiem immensam. sic imbribus atris
Turbatur mare. sic atra caligine coelum
Sol quoq; ad ethyopas radios ⁊ lumina fundit
Rarus apud ^{gratos} ^{gratos} fugiunt animalia curui
Dore senis valles imas. ⁊ dente trementi
Concaua laxa petunt hemorum tenebrosaq; tecta
Tunc quoq; ne noceant hyemes tibi protegat artus
Mollis lena tuos. cui texta ex ordine recto
Pauca sed ^{aduerso} ducantur plurima fila
Sicq; ea crure tenus. vetat hec per corpora setas
Surgere ⁊ instanti prohibet dure scere vento
Legmina sint pedibus taurorum e pelle corburni
Nec nocet hos inflare pilis. vt frigora vincas
Eorum teneras neruo bouis insue pelles
Alc dorso suspende. tegant capita alta galeri
Nec madeant aures. borea spirante cauendum est
Frigoribus tunc ros coelo diffusus ab alto
Intus alit cererem sacros operumq; labores
Ille quidem vi ventorum e fluminalibus vndis
Tollitur in sublime ⁊ matutinus in agros
Desilit. interdum expectat tempora noctis.
Interdum borea nubes agitante procellas
Uertitur in ventosam hyemem. fuge prouidus illam
Acceleretur opus. pete tecta obstantia ventis
Nec forte obscuro nebularum in fusus amictu
Immadeas. largosq; imbres pluat humida vestis

polypo. roripet. ut.
to eo ycbet

lena caput huc ⁊ inde

Pasca tunc carpantq̄uis non pinguis tauri
 Quippe leuis labor. et longa sub nocte quiescant.
 Nutrimentum ingens. vobis vberima mando.
 Agricole. faciliq̄ dies transire labore
 Nec seruanda tibi donec nox equa diebus.
 Atq̄ iterum satis committit semina terre
 At dum sexdecies sol arduus occidit vno
 Hibernum post solstitium sacrosq̄ relinquens
 Oceani fluctus sublimi accurus olympo.
 Exoritur primumq̄ cupit splendescere sidus
 Tunc vites incide noni neq̄ nuncia veris
 Antiquos iterans questus precedat hirundo.
 Dum tamen inmensos effundit pleias estus
 Pro siliensq̄ vmbrosa petit plantaria limax.
 Tellure e sicca. tunc vinea nulla lignonem.
 Sentiat. accelerent vncata falce ministri
 Datu ram in segetem. nec te pulcherrima tempe.
 Detineant segnem matutiniq̄ sopores
 Eya age rumpe moras. pelle otia segnia pelle.
 Dum vocat alma ceres. robustaq̄ collige farra
 Pone d omni quantum toto tibi sufficit anno.
 Mane operi assurgens. operis pars tertia mane.
 Conficitur. labor haud grauis est de mane. viator.
 Longum liquit iter. taurosq̄ exercet arator.
 Preterea sua dum scolymus florentia mittit.
 Germina et in ramis dulces resonare cicade
 Sole sub ardenti incipiunt trepidantibus alis
 Fit capra tunc mollis tunc sunt dulcissima vina
 Feminaq̄ videnti veneris prurigine corpus.
 Appetit in sanos coitus lassatur abestu

Libera die so nigr
 vbi facit ocos
 In die dno hui atq vnde
 id dmi dit ab hui
 Excedit vni tuncos p
 vnoa rdpis
 It mar qd ab hui
 ad p d op and

It sola amia hui ad
 volat pafat
 It hui ad hui
 me habitans
 It ligo vni cy hui
 It p d hui amia d hui

vnde
 fenoffe
 vnde
 vnde
 vnde

It p d hui ad hui
 It p d hui ad hui

Membra virum. tantumq; potest vis ignea solis
Tunc licet ardores gelida releuare sub vmbra. *Blandis ad p*
Fontes ad apricos latices semperq; fluentis *ad fig. d. d.*
Murmur aque: faciles quam circum leuiter aure.
Aspirant zephris plerumq; agitantibus illas *W. Th. p. 2 v.*
Hic bylares letus cyathos 7 pocula sume
Bublina. ter infusa magis. que temperet vnda
Hic tibi ab vberibus caprarum caseus adsit
Que nullos pascant foetus. hic lactea liba *ad p. r. d. d.*
Hic tibi siluestris ponatur caro iuuenis
Que nondum enixa est. hic mollior edulus adsit.
Et iaceas saturus patula sub tegminis vmbra
not. f. ut. a. d. ut. p. t. m. q.
u. d. p. b. ad. p. a. d.
Surge tamen. coelo cum fulget orionis astrum
Tempus adest. cereri sacras terat area fruges
Ad ventos posita atq; ingenti equata cylindro
Nec nisi libratę ducantur ad horrea menses
Postq; autem satis ad victum tibi contulit estas
Continuo cui nulla domus sit queere ministrum
Atode etiam ancillam. que sit sine prole. molestum est
Et graue seruitium illius: quam cura remordet
Natorum. blandire cani. panemq; ministra
Peruigil ante fores sedet ille domumq; tuetur
Dente rapax furig; altis latratibus instat
His propere exactis foenum paleasq; reconde
Nemionos q̄tum satis ac nutrire iuuenicos
Inde laboranti requies prebenda colono
Tempus 7 exhaustis pariter iuga demere tauris
Dum tamen in media coeli statione refulget
Syrus. orionq; loco splendet eodem
Et rosea arcturi cernit pallantias astrum

Tunc vnas tenero abscondens de corpore matrum
 Per bisquinqz dies tepido sub sole iacentes
 Pandē. diēs etiam molestant quinqz sub vmbra
 De hinc torque. capiant vegetes. iocunda lycei
 Munera. sed sidus cum deficit orionis
 Pleiadesqz hiadesqz cadunt meminisse iuuabit
 Protinus impresso subuertere vomere terram
 Stat tempestino cuncta exercere labori
 Si tamen infestum iuuat ire per equoz z alta
 Puppe vebi. moneo ne quando ab atlantide natas
 Orion sequitur totoqz excludit olympo
 Ut videas illas medio submegere ponto
 Nauigio incumbas: mare tunc tollentibus curis
 Obscurum vndosoz iaculatur ad ethera fluctus
 Tunc igitur iacent religate ad littora puppes
 Saxozum mixe obicibus ne forte ruentes
 Discutiant venti. pateat pars ima carine
 Ne pluuiam excipiens putri marcescat ab umbre.
 Instrumenta domi natiuaqz arma quiescant
 Pensa glibernandiqz exploret roboraz fumus.
 Interea ceteris sacros operare labores.
 Nec proisus fugiendus ager. labatur in altum
 Equoz amica raris. dum non magis vnda tumescit
 Nec resluunt vasto sublaci gurgite montes
 Et adat omnia tamen censu reditura superbo
 Hic mens ille quidem genitor dum pauper egeret
 Errabat maria alta secans fluctusqz profundos
 Ille olim colidam cumnam atqz ea littora linquens
 Appulit huc. non spe lucri commotus auara
 Durum opus exercere inuisa vigebat egestas

Rema dicitur in p[er]ta

Ille vagus demum prope tempe heliconia sedem
A scream incoluit coeli in regione molesta
Frigore nunc nimio nunc intolerabilis estu
Tempore quosq; suo iuvat exercere labores
Nauigium ante omnes cuius si te vlla remordet
Cura: placetq; altos sulcare per equora fluctus
Dum faciles spirant venti & furor ille quicquit
Nec te inuisa fames alieno viuere parto
Cogit & inuitus multorum debitor. extes
Uade. nec in cymba. sed te vehat ardua puppis
Ingentes referant census ingentia mercis
Pondera. preterea que sint aptissima nauis
Tempora narrandum est. q; mibi parua per vnda
Elita fuit. virq; ex illa tantum aulide cursus
Litus ad euboem. sub qua omnis grecia quondam
Dum pelago desunt hyems conuenit in vnum
Et merito infandos fatum iuratur in hostes
Inde mibi placuit non longe ad chalcida cursus
Huc vbi magnanimum genus amphidamantis achui
Constituunt populis certamina. & inelyta quondam
Munera defuncti ponunt in honore parentis.
Hic ego me dulcis referentem premia cantus
Auratos memini tripodas quos sponte dicant
Musarum ante aras. quibus antra heliconia cure
Ille vbi me primum dulcem docuere poesim
Tantum igitur mibi res naualis cognita surgit
Dicam aliquid tamen & varios pandam etheris vsus
Hec etiam nobis aspirauere camoene
Equora rura legant instructo remige puppes
Cum deciesquing; est seris exacta dierum

Euboam = eubo
Opera
stat 2. 2020 y.

Estiuum post solsticium. ⁊ iam deficit estas.
 Nam neq; tunc classes medio nec nauita ponto
 Obruitur. ni forte velit iouis alta potestas.
 Aut deus ipsarumq; parens heptimus aquarum
 Exitus omnis in his rerum manet exitus omnis
 At leues spirant zephiri tranquilla quiescunt
 Equora. tunc celerem ventis committe carinam
 Eladat onusta tamen. reditum properare memento
 Quam prius ipsa nouos fundunt vineta liquores.
 Autumniq; imbres. ⁊ hyems infauista procellis
 Aut focus insurgat pluuia rozantibus alis
 Incumbatq; mari totumq; euoluat ab imo
 Exercent etiam studium nauale sub ipso
 Elere nouo. cum se tam latae arbor ab alto
 Iuduit in frondes. quando vestigia cornix
 Pandit humo depressa. silet tunc nabilis vnda
 Ast ego nauigium gratie tunc semperq; molestum
 Crediderim. hoc natura homines leuitate nefanda
 Subtraxere. agitant diuersa pericula fluctus
 Et tamen ire placet. q; mors dura sub vndis
 Diuitie sunt vita hominum. atq; insanus habendi
 Ardor. ad hec animum germane intende parumper
 Concipe fraternos monitus. maria alta secando
 Fac tecum nec cuncta vebas: maiora reserua
 Hec nimis est oneranda ratis. sit ponderis equi
 Quicquid in hac. durum est aduerso occurrere fato
 Fluctibus in medijs. currus discinditur omnis
 Sic grauius superinstat onus. seruare memento
 Mensuram in rebus ⁊ idonea tempora ad vsus
 Cum prope terdecies tibi vita dabitur annos

Connubium maturum aderit decimumq; puella
 Etigat ⁊ quartum sed quinto nubat, ⁊ illa
 Virgo sit, atq; habitet prope te, cui sedulus adstes
 Sedulus inspicias artemq; vsuq; puellę
 Hęc age, ludibrio ne te ycinia cantet
 Coniuge nil melius casta, nil turpius illa
 Quę venerem prurit sine fine ⁊ prostat ad omnes
 Semper ⁊ exitio superimminet illa virorum
 Nemo etiam fratris in amore equetur amicus
 At par si quis erit sit amandus tempore in omni
 Nulla ex te inceptum foedus discordia soluat
 Mentiri scelus est, prestat compescere linguam
 Infandam si vim tibi quisq; inferret amicus
 Aut ore aut manibus, surge ⁊ vlciscere reboe
 Reppe vicem duplicem, q; si illum penitet acti
 At poenam implorans iterum te exoptat amicum
 Suscipe, vile quidem est homines noua querere semp
 foedera amicicie, multos si frater amabis
 Non laudo, nullos etiam; medium sit in isto
 Si tibi corda tument vultus non indicet iram
 Turpe sequi sceleratum hominem, maledicere cuiq;
 Infandum est, qui iam vita laudatur honesta,
 Nunq; a te nunq; misera obiurgetur egestas,
 Diuinum donum est, diuinumq; eterna voluntas
 Illa quidem, quę sepe viri sublimē molesta
 Impedit ingeniumq; vetat superalta leuari
 Qui loquitur parce linguam nec in omnia soluit
 Thesaurum p̄ se gerit ille, ea gratia magna est
 Ut linguam moderes pensataq; verba loquaris
 Si quenq; verbo ledes lederis ⁊ ipse

Solo misera danda
 non danda

pro videri ego non danda
 esse laboro

Chermoulli est bonum de vniuersali finitio vnde sunt / qua
 reseruantur ut de reseruant / rōgno de reseruat / rōgno illa d vmbra
 ita hō nō fit melior dū a vultu laudat / neq; peior dū vituperat
 que dicit p̄ alios dicitur dū dicitur et ablatore
 dicitur

Si p̄ ego dū p̄ vno audire q̄ nō vni

Grata in amicorum venias conuiuia sumptu
Communi dato particulam. gratissima sunt hec
Acre ioui vinum seu dijs de mane cauendum est
Illaura libare manu. tum vota precando
Incaillum fundes nulli exaudita deorum
Solis ad aspectum. nec quenq; mingere fas est
Nocte sub obscura. tecto neq; corpore nudo
Nox quia sacra deis. media nec credimus illud
Possē licere via. si declinetur ab illa
Esse etiam veritum diuis vir z omnia noscens
Herens parietibus sedet atq; exponit vrinam
Intus vbi orbatē tenuis latet angulus aule
Nec coitu polluta sacros genitalia pandas
Ante ignes. neq; cum dulci tibi coniuge p̄stet
Concubium vt generes: dum mesto a funere tristi
Mente redis. superum sacra sed lecus ab ara
Credimus indium superis semperq; molestum
Qui natat assiduo labentia flumina cursu.
Quam prius ablueritq; manus pia vota precelq;
Fuderit ante ipsas supplexq; orauerit vndas.
Infandum ante aras vngues incidere cum dijs
Sacra facis. scelus cyathos imponere vasi.
In quo vina latent. sacros operare lebetes.
Nil tibi cum in sacris etiam hinc lauisse nefandum est.
Perfice tecta prius q; cornix garrula ab alto
Nunciat atram hyemem ruit hec inimica procellis.
Fac sedeat bisset. quibus etas erigit annos
Aut torideyi menses natozum cara propago
Sede sub instabili iuuat hoc omnemq; repellit
Segnicie. facit esse agiles z ad oia promptos Cij

foedum aut turpe virū est thermis mulieribus vti
Hoc proflus fugiendum etiam stat talibus atrum
Supplicium. ante aras superum obiurgare nefandus est
Sacra ministeria ac diuinos spernere cultus
Nec licet in flumio neq; fontis mingere in vnda
Est quoq; turpe aliud vetitum. fugite pessima fame
Nomina. fama malum facile in sublime leuatur
Est graue sufferri nimium: nimiumq; molestum.
Difficile vt taceat. nunq; delebitur illa
Secula que varias populi penetravit ad aures
Est dea fama quidem sunt ipsi numina fame
Sit tibi preterea series seruanda dierum
A ioue nati omnes sunt a ioue tempora nata
Ultima mensis erit nullo exercenda labore
Hac genio vtendum est. illa omnes festa per vbes
Ducitur illa forum claudit neq; iura resoluit
Prima dies sacra est: et quarta et septima. prima
Natus apollo die radiantia lumina fudit
Luce domum quarta foelix ducenda sit vxor
Omne captato. sunt omnia prospera rebus
Et licet in curuam trabibus componere nauim
At quintam fuge namq; illarum pallidus ortus
Tum dire eumenidum facies toto orbe vagantur
Castigant si qua in terris periuria falsum
Affirmant que lis alterne agitata creauit
Sexta dies tristem ostendit mulieribus ortum
Zeta viris. multiq; etiam nascuntur in illa
Quis mala mens fallax animus fallacia verba
Et qui concubis exercent arcana per artem
Hac onium cetus licitum castrare vel hēdos

Et licet infixæ pecudes circumdare ^{mandra} mandra
 Scindimus octava forti genitalia tauro
 Castramusq; ^{lucos} lucos foelix est ponere plantas
 Nona viros gigni vel ^{amica forte} amica forte puellas
 Luce viris decima faustus quoq; credimus ortus
 Unaq; post decimam foelix incidere vites
 Et tempestivam segeti supponere falcem
 Hoc curat bisexta etiam foelicioz illa
 Stamina ^{et ex alto} et ex alto tenuissima torquet arachne
 Ingentem accumulans formicæ farris acerruum
 Et inuat arguto percurrere pectine telas
 Tunc quoq; siluestres licetum castrare iuuenos
 Tercia post decimam plantaribus optima surgit
 Spargere semen humi pallet contraria semper
 Quartaq; post decimam mulierum prospera natu
 Atq; p̄cios domitare boues validosq; labori
 Hemyonog canibus faciles adiungere cultus
 Et leuire manu pecudiq; imponere mores
 Atq; aperire cados et dulcia fundere vina
 Sextaq; post decimam plantaribus inuida surgit
 Oportuna viros nasci sed iniqua puellas
 Aut nasci aut thalamos petere atq; berere maritis
 Septimam post decimam cereris terat ordea sacre
 Ingentemq; licet ferro discindere siluam
 Atq; varias aptare trabes quibus ardua tecta
 Doliri aut structam possis agitare carinam
 Nonaq; post decimam foelix est cum dea surgit
 Lutea sed medium coeli cum venit in orbem
 fit grauis ex media ad finem lætissima fulgit
 Proxima lux sapientem hominem diuina creandi

Insigni ^{hoet} viget officio. nec luce dolendum est
Post illam ^{22x} quarta: sacra est ea: leta trabantur
Gaudia. quinta dies post hanc iuga curua iuuenis
Ponit z bemiōnos z colla exercet equorum
Altaq; veliuolas deducit ad equora puppes
Et noua componit dulci sua vasa lyco
Quam pauci nouere z recto nomine dicunt.
Sunt harum humano genere obseruanda dierum
Tempora quippe illud magnis successibus augent.
Sunt alie ancipitesq; tamen sine mente neq; vllō
Officio excellent hanc alter laudat z illam
At paucis natura illarum cognita surgit.
Mantunc ipsa dies totum complectitur orbem
More pie matris. seuē modo more nouere
Nunc fulget nunc atra later. foelixq; beatus
Ille quidem. qui dñs gratus cui cognita sunt hęc
Omniaq; inspiciens rerum se exercet ad vsus.

Liber georgicorum. Nicolai de
ualle finit foeliciter. Impressus
Dauentrie Per me Richardum
paffraet. Anno Millefimo quin-
gentesimo secundo in die seueri